

یک فصل درآمد دنیای موبایل بیش از درآمد نفتی ایران در سال ۲۰۱۵

کمی بیش از این ۳۸ شرکت تکنولوژی به تنهایی ارزشی برابر با ۱۳۰ میلیارد دلار را در گردش سرمایه جهانی از آن خود کرده بودند؛ اما شرکت‌های فعال در عرصه موبایل، اکنون همه چیز را تغییر داده‌اند و طی دوازده ماه گذشته، ۶۸ شرکت فعال در عرصه موبایل - که به تک شاخ‌های عرصه موبایل معروف هستند - با افزودن ارزشی برابر با ۲۸ میلیارد دلار در فصل پایانی سال ۲۰۱۴ توانستند به ارزش ۲۶۱ میلیارد دلار برسند. این در حالی است که شرکت فیس‌بوک از این فهرست مستثنی شده که خود به تنهایی ارزشی برابر با ۲۰۰ میلیارد دلار دارد. تک شاخ آن گونه که در بین عموم معروف است، اسبی افسانه‌ای است، ولی هنگامی که از تک شاخ‌های دنیای موبایل صحبت می‌کنیم، دقیقاً منظور شرکت‌هایی است که درآمد افسانه‌ای آنها امروزه بخش مهمی از سرمایه ثابت و در گردش جهانی را شکل می‌دهد؛ بسیار بیش از سرمایه بسیاری از دولت‌ها. واقعیت‌های تکان‌دهنده‌ای درباره این هرم وجود دارد؛ از جمله اندازه آن که متشکل از ۶۸ شرکتی است که مجموعه تک شاخ‌های دنیای موبایل را در سراسر کره زمین تشکیل می‌دهند. برخی از آن‌ها نام‌های شناخته‌ای همچون Uber و توئیتر هستند و برخی دیگر کاملاً ناشناخته همچون iQiyi و Mogojie که تا کنون نام آن‌ها به گوش شما نیز نخورده است. این مجموعه شرکت‌ها موفق شده‌اند در سه ماه پایانی سال ۲۰۱۴ رقمی برابر با ۲۸ میلیارد دلار را به ارزش سرمایه‌های خود اضافه کنند. برای آنکه پی به اهمیت و اندازه این رقم ببرید، کافی است در نظر آورید که بانک جهانی پیش‌بینی کرده که در صورت حاصل نشدن توافق هسته‌ای، کل درآمد نفتی ایران در سال ۲۰۱۵ برابر با رقم ۲۳ میلیارد دلار خواهد بود. البته جای شگفتی نیست که میزان افزایش سرمایه تک شاخ‌های موبایل تنها در یک فصل بیش از کل درآمد احتمالی نفت ایران در سال میلادی جاری خواهد بود. در این میان، بیست شرکت از جمله Gungho - Square - Line - Uber به تنهایی توانسته‌اند ۷۰ درصد سهم این افزایش سرمایه را به خود اختصاص دهند.

اما ارزش کلی سرمایه تکشاخ‌های دنیای موبایل - که برابر با ۲۶۱ میلیارد دلار است - در بین بخش‌های مختلف حوزه موبایل تقسیم شده است که در این میان، شش حوزه کلان ۸۹ درصد از این سرمایه یعنی حدود ۲۲۹ میلیارد دلار را از آن خود کرده‌اند. این شش حوزه اصلی و کلان عبارتند از: حمل و نقل و مسافرت، mCommerce یا تجارت موبایل، شبکه‌های اجتماعی، ابزارهای پیام رسان و ارتباطی، بازی‌های موبایل و ابزارهای موبایل.

نکته جالب‌تر در این خصوص آنکه قاره آمریکای شمالی با داشتن ۲۴ شرکت از مجموع ۶۸ شرکت تکشاخ موبایل و سهمی برابر با ۱۴۴ میلیارد دلار (بیش از ۵۰ درصد کل سرمایه ۲۶۱ میلیاردی این حوزه) بر دنیای موبایل مسلط شده است؛ البته بخشی از این موضوع، مربوط به حضور قدرتمندترین این شرکت‌ها نظیر توئیتر و Uber در آمریکاست، در حالی که میانگین سهم شرکت‌های آمریکایی برابر با ۶ میلیارد دلار است. اما قاره آسیا به لحاظ تعداد شرکت‌ها، بیش از قاره آمریکا فعال است، ولی با داشتن ۳۸ شرکت فعال در عرصه موبایل، ۱۰۲ میلیارد دلار از سهم ۲۶۱ میلیاردی دنیای موبایل را از آن خود کرده که سهم هر شرکت آسیایی، برابر با ۲,۷ میلیارد دلار است؛ اما در عین حال، سرعت توسعه موبایل در آسیا بیش از غرب است. اما آخرین نکته جالب درباره این فهرست، اینکه پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۱۷ مجموع ارزش سرمایه شرکت‌های موبایل در سراسر دنیا برابر با ۷۰۰ میلیارد دلار خواهد بود و تا پایان سال ۲۰۱۵ این رقم به بیش از ۳۰۰ میلیارد دلار خواهد رسید.

مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی